



ACTE:	INAUGURACIÓ DEL CURS 2014-2015
LLOC:	INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (carrer del Carme, 47) Sala Prat de la Riba
DATA:	Dilluns 27 d'octubre de 2014 18 hores

**Presentació de la
Memòria del curs 2013-2014**

II-Im. Sr. Romà Escalas, secretari general

D1

Em plau presentar-vos la memòria del curs acadèmic 2013-2014 de l'Institut d'Estudis Catalans, en la qual volem recollir les actuacions dutes a terme i les fites assolides. Aquesta presentació va acompanyada de la publicació que teniu a les mans i es complementa amb la informació que, a través del web de l'IEC, teniu a la vostra disposició.

La memòria reflecteix succintament l'activitat de la nostra institució en el desplegament de les seves missions fonamentals:

- la cura de l'estudi de la llengua catalana i l'establiment de la normativa;
- la contribució a la planificació, la coordinació, la realització i la difusió de la recerca en les diferents àrees de la ciència, la tecnologia i les arts;
- l'impuls del progrés i el desenvolupament generals de la societat amb tasques d'assessorament dels poders públics i altres institucions.

D2

Cal tenir present que les actuacions d'aquest període pertanyen a l'Equip de Govern en el primer any de mandat després d'haver guanyat les eleccions a la Presidència a final del curs 2012-2013. L'equip de la Presidència, present en aquesta taula, és acompanyat —en el govern de la institució— pels presidents de les cinc seccions, i tots junts constitueixen el Consell Permanent, que actua per delegació del Ple de l'IEC.

D3

El Ple és format actualment per 119 membres numeraris, 81 d'emèrits i els presidents de les 28 societats filials de l'IEC. Tindrem oportunitat —al llarg d'aquesta sessió— de saludar els membres que s'han incorporat recentment quan rebran de mans del president la insígnia de plata, i d'agrair la feina feta als membres que han passat a la condició d'emèrit quan seran cridats a recollir llur diploma acreditatiu.

Durant aquest curs, el Ple ha elegit cinc nous membres corresponents: Gonzalo Giribet, José Enrique Gargallo, Georg Kremnitz, Christer Laurén i Antoni Nughes, els quals, des dels llocs de residència respectius (els Estats Units d'Amèrica, Finlàndia, Àustria, Espanya i Itàlia —concretament, l'Alguer—), han passat a col·laborar en les tasques científiques de l'IEC. Amb llur incorporació, l'Institut compta ja amb 74 membres corresponents.

Malauradament, l'Institut ha hagut de lamentar el traspàs dels membres següents: Joan Ferran Cabestany i Fort, Josep Carreras i Barnés, Modest Prats i Domingo, i Francesc Vallverdú i Canes. Sigui per a tots ells el nostre record més emotiu.

D4,5,6,7,8

Les 28 societats filials, adscrites a les diferents seccions, han sumat enguany un total de 8.737 socis, dels quals 815 són de les societats de la Secció Històrico-Arqueològica, 2.798 de les societats de la Secció de Ciències Biològiques, 2.623 de les de la Secció de Ciències i Tecnologia, 774 de les de la Secció Filològica i 1.727 de les societats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Com a entitat vinculada, ha passat a formar part de l'IEC, la Societat Catalana d'Estadística, que se suma a la Societat Andorrana de Ciències i a l'Institut Català d'Antropologia en entitats d'aquesta categoria.

L'Institut ha mantingut, arreu dels territoris de llengua catalana, sis delegacions o seus (Perpinyà, Castelló de la Plana, Lleida, Alacant, València i Palma) i ha treballat intensament per fer possible l'establiment imminent d'una delegació a l'Alguer.

D9 a 19

Les activitats científiques —congressos, sessions, debats, taules rodones, jornades, trobades, seminaris, concerts, exposicions— s'han succeït ininterrompudament al llarg del curs. La Casa de Convalescència n'ha estat testimoni en la major part dels casos, però també se n'han celebrat en altres punts de l'àmbit d'actuació de l'IEC, amb l'afany benentès d'ampliar l'àrea d'influència de la institució.

No les anomenaré aquí i tampoc les trobareu totes en l'opuscle que teniu a les mans perquè la quantitat ho fa desaconsellable. N'hem fet una selecció que és la que veieu projectada a bon ritme a la pantalla de la sala. Però en remarcaré dues:

D20

En primer lloc, els concerts. El cicle «La Música al claustre» que per tercer any vam oferir a la ciutadania, enguany sota el títol «Tres centenaris. Tres moments musicals», s'ha consolidat. Ens enorgulleix de pensar que hem aconseguit fer present al centre de la ciutat de Barcelona aquesta iniciativa musical.

D21 i 22

Segonament, les exposicions. Aprofitant el mateix espai barroc i privilegiat de la Casa de Convalescència que acull l'activitat musical, hem incrementat el nombre d'exposicions –sovint de petit format— que inviten el públic a acostar-se a la nostra institució. Farem accions perquè aquestes exhibicions de diversa temàtica s'incloguin dins els circuits culturals i científics de la ciutat.

D23

La llista d'aquestes activitats permet copsar la vitalitat de la nostra institució i el seu compromís amb la societat i el progrés del país; vocació de servei que és possible per la implicació dels membres, de les societats filials i del personal tècnic i de serveis que forma la plantilla de l'IEC.

D24

En un context de fortes restriccions pressupostàries imposades i de mesures de contenció de la despesa, l'Institut ha maldat per mantenir el nombre d'estudis i treballs. Els 81 programes que, amb diferent ritme, van avançant palesen la realització de la recerca, acollits dins les grans unitats temàtiques de les seccions.

En voldria destacar uns quants: la Secció Històrico-Arqueològica ha conclòs l'estudi de les quatre grans *Cròniques*; la de Ciències Biològiques porta a terme un estudi de la flora i la cartografia de les plantes i els fongs, juntament amb l'elaboració del vocabulari multilingüe corresponent; la de Ciències i Tecnologia ha fet un estudi sobre l'ètica en la ciència i la tecnologia, a punt de ser difós, i la Secció de Filosofia i Ciències Socials avança en la compleció del *Diccionari jurídic*, que ara per ara té més de nou mil cinc-cents termes consultables des

de la Xarxa. Per la seva banda, la Secció Filològica, responsable de l'elaboració tècnica de la normativa, és a la recta final de la *Gramàtica de la llengua catalana*, que serà publicada durant el curs vinent; així mateix, continua els treballs de toponímia, la codificació de la llengua de signes catalana i la posada al dia del diccionari normatiu.

Ultra els treballs normatius, la Secció Filològica fa recerca també en obres de caràcter fonamental: l'*Atles lingüístic del domini català*, el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* i el glossari del llatí medieval, en són una mostra.

D25

L'interès de l'IEC per fer públics els resultats de la recerca s'ha fet palès en les publicacions que, sigui en format electrònic o sigui en el tradicional de paper, han sumat 1 21 títols.

També voldria destacar l'esforç que s'ha fet per millorar les publicacions periòdiques que formen ara un conjunt de 60 revistes periòdiques que aspiren a tenir més projecció internacional.

D26

Amb el mateix objectiu de promoure la investigació, l'Institut atorgà els Premis Sant Jordi 2014, amb l'inestimable ajut de persones i institucions benefactores.

D27

Agraïm també la valuosa aportació de persones que han fet llegats a l'Institut. Voldria destacar la donació de la còpia facsímil il·lustrada a mà de l'*Atles català*, atribuït a Abraham Cresques realitzat al voltant de 1375, que des del mes d'abril llueix a la sala Puig i Cadafalch, mercès a la generositat de la senyora Montserrat Galera.

D28

Cal afirmar que la disminució de les aportacions governamentals ha obligat a replantejar la sostenibilitat de l'Institut d'Estudis Catalans i ha empès els òrgans directius —i, amb ells, tota la comunitat de l'IEC— a dedicar esforços per a

trobar-hi solucions. La minva substancial de la plantilla, el tancament de locals on treballa l'IEC i la consegüent redistribució d'espais i feina són elements que desconcentren sovint la dedicació a l'activitat a què ens hauríem d'abocar.

El pressupost que ha sostingut l'activitat de l'IEC durant l'any 2013 és de gairebé 9 milions d'euros, és a dir, un 12 % menys que l'any anterior i al voltant d'un 30 % menys respecte del pressupost que tenia fa cinc anys.

Per cloure aquesta memòria, només voldria donar dues notícies més.

Per una part, el complex moment polític que viu el nostre país, en el qual la nostra institució està plenament inserida, ha impulsat l'Institut a pronunciar-se públicament en algunes avinenteses.

D29

En aquest sentit, el 18 de novembre de 2013 el Ple de l'IEC aprovà la Declaració següent:

«L'Institut d'Estudis Catalans reitera la seva posició inequívoca en el sentit que Catalunya, en tant que nació de ple dret, pot —ja sigui dins o fora del marc jurídic estatal— decidir lliurement el seu futur.»

I el 16 de desembre de 2013 el Ple aprovà una *Nota sobre el tancament de Ràdio Televisió Valenciana*, amb el text següent:

«Davant del tancament sobtat de les emissores de *Ràdio Televisió Valenciana*, l'Institut d'Estudis Catalans vol expressar el seu suport al dret de la societat valenciana de disposar de mitjans de comunicació radiotelevisius públics en llengua pròpia i a l'exigència de recuperar-los de manera immediata.»

D30

I, per una altra part, l'Institut, arrelat a la ciutat on té la seu principal i que actua en l'àmbit dels països de llengua i cultura catalana, ha donat un nou impuls a la internacionalització —que és un anhel constant de la institució— en ser acceptat com a membre de ple dret de l'ALLEA, una organització que reuneix les acadèmies europees.

Amb aquesta acceptació, l'Institut —que ja pertanyia a la Unió Acadèmica Internacional, amb seu a Brussel·les, des del 1923, pertany, des del 2014, a l'ALLEA, amb seu a Amsterdam.

Aquest ha estat el resum de l'activitat de l'Institut d'Estudis Catalans durant el curs 2013-2014.

Moltes gràcies a totes les persones que han sumat els esforços per continuar enfortint la nostra institució i per vèncer les dificultats que ens hem trobat en el camí.